

KÜLÖNFÉLÉK

A TUDÁS ÉS KULTÚRA nagy jelentőségéről beszélt a kassai nyári egyetem megnyitásán a közoktatásügyi miniszter. Nem a nyers erő, nem a számbeli nagyság, hanem szellemi kincsek, a tudás mutatja leginkább egy népnek valódi értékét, és ez biztosítja legjobban más népek előtt becsületét. Háború alatt a fegyvereké, sokszor a nyers erőé a döntő szó. Semmi sem mutatja jobban a szellemi erő értékét, mint a kisebbségi sorsban levő időszak. A magyar mindenütt kultúrfőlényben érezte magát hódítóival szemben, ez erősítette nemzeti öntudatát s adta lelkünkbe azt a titkos érzést, hogy el fog jönni az idő, mikor a magasabbrendű újra felül kerül. Erdélyben is csak a tudatlan elem keveredett a románsággal, az értelmes székely mindig távol-tartotta magát a keveredéstől. A tudás csarnokai, az iskolák lettek a magyar nemzeti eszmények védő bástyái. Ha időközönként olykor háttérbe is szorították a kultúra értékeit, újra visszaáll azoknak megbecsülése, akik a magasabbrendű szellemiséget képviselik.

DR. SZENT-IVÁNYI GÁBOR HÁROMSZÉK VÁRMEGYE FŐISPÁNJA. Augusztus 14-én iktatták be ünnepi külsőségek között hivatalába Háromszék vármegye új főispánját Dr. Szent-Iványi Gábor szentivánlaborfalvi földbirtokost, háromszéki egyházkörünk több mint 20 éve tevékenyen működő felügyelő-gonjnokát. A kormány megtisztelő bizalma Szent-Iványi Gábor személyében egy vezetésre minden tekintetben alkalmas, széles látókörű, tisztán látó, erélyes, sokoldalú embert ért. Az új főispán székfoglalójában hangsúlyozta, hogy a kisebbségi időkből hivatását elsősorban az unitárius egyházban kifejtett munkásságával gyakorolta. Most, hogy a viszonyok örvendetes alakulásával munkaköre nagy mértékben kiszélesbült, a jobb magyar jövőért folytatandó további munkájára Isten áldását kérjük.

ÜNNEPÉLYES ÉVMEGNYÍTÓ A TEOLÓGIÁN Október 3-án d. e. szerény, de ünnepélyes keretek között nyílt meg a

Teol. Akadémia. A templomi istentiszteletet Dr. Kiss Elek egyházi főjegyző, teol. akadémiai tanár végezte. Alkalmi beszédének bevezető szavaiban hódolt Berde Mózsza önzetlen nagy szellemének, — halála ötvenéves évfordulóján, — majd az unitárius lelkésznevelés lényegét fejtegette, Jézus két legfőbb parancsoiatának az alapján, az Isten mélységeit kutató és embert szerető ifjak nevelésében. Maga az ünnepély a Kollégium dísztermében zajlott le szép számú közönség előtt, kik között igaz örömmel üdvözlöttük a helybeli Tudomány Egyetem rektorát, mint a főiskolák közötti meleg baráti kapcsolat megszemélyesítőjét. Megnyitó imát Benczédi Pál mondott az új barázdába álló munkás áhitatos lelkületével. Megnyitót Dr. Abrudbányai János dékán tartott az Isten és ember közötti kapcsolat, a munkatársi viszony jelentőségéről, hangsúlyozván, hogy az örök teremtő gondolatban Isten és ember együtt halad. Előadást tartott Dr. Kovács Lajos az unitárius öntudat főbb kérdéseiről, melyeknek tisztázása lényegében a harcoss unitarizmus fogalmához vezet. A rosszul értelmezett és alkalmazott szabadelvű álláspontot revideálni, a reverzális ellen körömszakadtáig küzdeni, híveink gyarapítását munkálni szent kötelességünk. Az ünnepélyt főtitisztelendő Püspök úr zárta be közvetlen szavakkal és az ifjúsághoz intézett buzdítással.

A megnyitónak általában hangsúlyt kölcsönzött a két új tanár bemutatkozása, az ünnepélyes, nyilvános keret s az a kedvező viszhang, amely a jelenlevők lelkében támadt. Mindent összegezve ez is egy sürgető jele az önálló Teológia megvalósításának, a főiskolai jelleg ilyen irányú kidomborításának, amit értesüléseink szerint egyházunk főhatósága is szívesen támogat.

AZ UNITÁRIUS IRODALMI TÁRSASÁG BEMUTATKOZÁSA BUDAPESTEN. Az Unitárius Irodalmi Társaság a protestáns napok keretében a Koháry-utcai unitárius templomban 1943 október 30-án, délután 6 órakor *felolvasó ülést* tart a következő tárgyszorozattal: 1. Elnöki megnyitó. Tartja: Dr. Ferenczy Géza. 2. A tolerancia a XVI. században. Székfoglaló. Tartja: Botár Imre r. tag. 3. Énekel: Berei Mária, a Magyar Királyi Operaház tagja. 4. Elbeszélés. Felolvassa: Gyallay Pap Domokos vá. tag. 5. Beethoven: Vezeklés. Énekli: P. Szentmártoni Éva, a Kolozsvári Nemzeti Színház tagja. Orgonán kíséri: P. Szentmártoni Kálmánné. 6. Bezáró. Tartja: Dr. Ferenczy Géza. 7. Himnusz. Énekli a közönség. Belépődíj nincs.

UNITÁRIUS KÖZÉPISKOLÁS LEÁNYOK MUNKATÁBOROZÁSA. A kolozsvári unitárius középiskolás leányok munkaközössége július 6—26. között árkosi egyházközségünkben munkatábort rendezett. A tábor vezetői: Murvay Julia tanítónő, Tóth Katalin tanárnő és Erdő János vallásánár voltak. Tábor létszáma: 24 középiskolás leány, II—VIII. osztályokból. A tábor tagjai önkéntes munkaszolgálatot végeztek a hadbavonultak, segítségreszorulóok családjainál, segítve házi és főképen mezei munkában. Vasárnaponként az egyházközség művelődési házában ünnepélyeket rendeztek; meglátogatták a kálnoki és sepsikőröspataki egyházközségeket; ismeretterjesztő kirándulást végeztek: a Gyilkostó, Tusnád, Bálványosvár, Büdös-barlang és Szent Anna-tó vidékére. A tábor tagjai munkakészségükkel, mindenkit segíteni vágyó szeretetükkel, vidámságukkal megnyerték az árkosi hívek lelkét és megbecsülését, akik nem fogják egyhamar elfelejteni a kolozsvári unitárius diákleányokat. A munkatábor, ugyanakkor kifelé, missziói szempontból is eredményes volt; ez volt ugyanis az első felekezeti diákleány munkatábor. A tábor eredményes munkájában nagy része volt Végh Benjámintb. esperes-lelkész, Boga Lászlóné, nőszövetségi elnöknő és felekezeti iskolánk tantestületének, akik fáradságot és utanjárást nem ismerve dolgoztak a tábor érdekében.

A kolozsvári unitárius középiskolás leányok munkaközössége a mai nehéz időkben megrendezett munkatáborával irányt mutatott a jövőre nézve s további szép eredmények várására jogosít fel.

Szerkesztésért felel: **Vári Albert.**

Felelős kiadó: **P. Szentmártoni Kálmán.**

Lengyel Albert könyvnyomdája Kolozsvárt, Bólyai-u. 7. Tel. 11-58

Felelős vezető: Lengyel Albert.

Nyugtázás.

A Keresztény Magvetőre az utolsó nyugtázás óta a következő befizetések történtek:

Rázmány Mór 5.33 P, Ürmösi József 5 P, Simén Dániel 5 P, Dr. Abrudbányay János 10 P, Rázmány Mór 5 P, Szentivánlaborfalva 28 P, Benedek Gábor 8 P, Sepsiszentkirály 8 P, Székely Kelemen 8 P, Gál Mózes 8 P, Végh Benjámín 16 P, Árkos 85 P, Bölön 24 P, Rostás Dénes 8 P, Rázmány Mór 6 P, Ürmössy Jenő Máv. felügyelő 10 P, Ajtay József 8 P, Dr. Mikó Lőrinc 10 P, Ferencz József lelkész 10 P, Debreczen egyházközség 2.10 P, Lakatos István 5 P, Szentmártoni József 10 P, Dr. Vajda Béla 10 P, Dr. Dr. Fazakas János 10 P, Erdő János 10 P, Dr. Gyergyay Árpád 10 P, Murvai Julia 16 P, Székely Gyula 4 P, Dr. Kauntz Józsefné 10 P, Székely Gyula 4 P.

Amint már többször értesítettem tisztelt tagtársainkat, 1943. január 1. óta a Keresztény Magvető előfizetési díja évi 10 P. Tisztelettel kérem a hátrálékok és az előfizetési díjak beküldését.

Kolozsvárt, 1943. október hó 12-én.

Hadházy Sándor s. k.,
pénztárnok.

Unitárius egyházi művek.

Imák és imakönyvek:	Pengő	Szentábrahám—Derzsi: A keresztény hittudomány összege. Kvár, 1899. 8 r., 412 oldal	Pengő
Vári Albert: Imádságos könyv, 1925, 16 rétd, 224 oldal fve 1'50, kve 2'50,	3—	Ürmösi József: A gyakorlati theologia főbb irányelvei	1'66
Beszédek:			
Channing E. Vilmos: A tökéletes élet. (Fordították az unitárius tanárok) Kolozsvár, 1881. 8 r. 176 old.	—72	Dr. Varga Béla: A jelentős logikai alkata Bpest, 1916. 8 r., 34 old.	—66
Többen: Pályadíjjal jutalmazott unitárius egyházi beszédek, (kiadta: Gálfi Lőrinc) Kvár, 1916. 8 r., 118 o. kötve	2—	„ A lelkiismeret. Kolozsvár, 1909. 8 r., 89 old.	1—
Vári Albert: Keresték először Istennek országát. Sz.-udvarhely, 1927. 8 r., 142 old.	3—	„ A logikai érték problémája és kialakulásának története. Bpest, 1922. 8 r., 149 old.	1'66
Weress B.: Ime az ember.	3—	Vári Albert: Istenország felé	1—
Kovács Lajos: Ébresztgetés	3'33	Dr. Gladden—Kiss Sándor: Keresztény Pásztor 287 old.	4—
„ A mi tisztünk igazsága	—06	Clarke Freeman—Kiss Sándor: Mindennap vallása. 207 old.	1'66
Agendák:			
Útő Lajos: Bölcső mellett, (keresztelési beszédek)	1'66	Peabody G. Ferenc—Szent-Iványi Sándor: A lélek egyháza	1'66
— Megnyilatkozásunk helye, (urvacsorai beszédek)	1'66	Szentiványi Sándor: Az unitarizmus lényege.	—40
— Nébő hegyén	1—	— A mi unitárius örökségünk füzve	5—
Kelemen Imre: A keresztény élet kapujában	2—	— Jézus gyógyításai	1'70
Theológia, filozófia és neveléstudomány:			
Benczédi Pál: A vallás-tanítás története. Kolozsvár, 1915. 8 r., 74 old.	1—	Balázs Ferenc: Közérthető evangélium	1'20
— Az unitárius hitelvek kifejlődése. Kolozsvár, 1934. 124 oldal	2'66	Dr. Iván László: Dávid Ferenc arca	1—
— A ma vallása (ford.) Sz.-ker. 40 old.	—66	Történelem:	
— Dávid Ferenc Egylet története	—66	Dr. Boros György: Dr. Brassai Sámuel Kolozsvár, 1927. 8 r., 372 old.	6'66
Carpenter—Dr. Kiss: A kereszténység helye a világ vallásai között. Székelykeresztúr, 1923. 8 r., 70 old.	1'66	Józán Miklós: Fejedelem és papja	2—
Carpenter—Dr. Kiss: Buddhizmus és kereszténység. Kvár, 1925. 8 r., 167 o.	3'33	Gál Kelemen: Ferencz József élete és kora	5—
Dr. Csiki Gábor: Hiszek egy Istenben. Kvár, 1926. 8 r., 157 old.	3—	Simén Dániel: A lélek problémája	1—
Dr. Gál Kelemen: Brassai küzdelmei a magyartalanságok ellen	1'66	— Öntudatos unitarizmus	—50
Dr. Gál Kelemen: Brassai mint Philosophus. Kvár, 1899. 8 r., 105 old.	—66	Dr. Csiki Gábor: Gondolatok a hit világából	3—
Gálfi Lőrinc: Legközelebb Jézushoz. Kvár, 1915. 8 r., 55 old.	1—	Channing E. Vilmos: Válogatott művei III. kötet. (Élet és jellemrajzok.) (Fordították az unitárius tanárok.)	1'33
Heller—Boros Jenő: Az evangéliumok nőalakjai. Kvár, 1930. 16 r., 30 old.	—50	Jakab Elek: Dávid Ferenc emléke. Budapest, 1879. 8 r., 156l.	—92
Dr. Gál K.: Brassai Sámuel	1'66	Kanyaró Ferenc: Unitáriusok Magyarországon. Kvár, 1891. 8 r., 229l.	3'33
Dr. Kiss E.—Hall: Egy Unitárius hitvilága	1'33	Kelemen Lajos; Ujabb adattár a Vargyasi Dániel-család történetéhez. Kolozsvár, 1913. 8 r., 246 l.	2—
Lőrinczy D.: Az ismeretlen tanítvány megszólal	2'66	Szentmártoni Kálmán: János Zstgmond élet- és jellemrajza	5—
Dr. Kiss Elek: Az Isteni Törvény utja. Kolozsvár, 1924. 8 r., 248 old.	3'33	Dr. Gál Kelemen: A kolozsvári unitárius kollégium története 2 kötet	10—
Lupton—Lőrinczy László: Miért vagyok unitárius?	—16	Amatőr pld. kötve	16'66
Savage—Kovács: A kereszténység fejlődéstörténete. Székelyudvarhely, 1927. 8 r., 156 oldal	4—	Fosdick—Löfi: Utazás Palesztinában	2'66
Törvénykönyvek:			
		Dr. Tóth György: Az Unitárius Egyház szervezete. I. k	4—
		Dr. Tóth György: Az Unitárius Egyház Rendszabályai	4—
		Er. Tóth György: Az unitárius egyház alkotmányának vázlatos jogtörténeti kifejlődése	—50
		Dr. Mikó Lőrinc: Az Unitárius Vallás-közönség Igazgatási Rendszere. Előszóval ellátta és írógépen sokszorosította dr. Tóth György. Folio alak	10—

**Megrendelések az UNITÁRIUS IRATTERJESZTŐ címére
Kolozsvár, Unitárius Kollégium, küldendők.**